

ניסן התשע"ב

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

שיעור לפרשת צו

צו את אהרן: אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות. אמר ר' שמעון ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס:

5. הרמב"ן במקום:

"אמר הכתוב בפרשת ויקרא דבר אל בני ישראל, כי שם יצוה בהבאת הקרבנות, וישראל מביאים אותם, וכאן אמר "צו את אהרן", כי ידבר במעשה הקרבנות, והכהנים יעשו אותם:

וכתב רש"י אין צו אלא זרוז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון ביותר היה צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס. ומדרשו של רבי שמעון אינו על זו הצואה, כי כאן אין בו חסרון כיס לבני אהרן המצווים בה, אבל יש להם ריווח ושכר בכל הקרבנות, גם בעולה. אבל אמר תנא קמא אין צו אלא זירוז מיד ולדורות, לומר שהפרשיות שירצה הכתוב לזרוז בהם ולומר שיעשה מיד וינהג הדבר לדורות יאמר בהן צו ובשאר הפרשיות יאמר דבר אל בני ישראל או אמור להם, ובא רבי שמעון לחלוק ולאמר שפעמים יבוא הלשון הזה בדבר שאינו מיד ולדורות בעבור שיש בו חסרון כיס, כגון הצוואה האמורה בשמן המאור ...

6. משנה מגילה כ:

"כל הלילה כשר להקטר חלבים ואברים"

7. המאירי שם:

"הקטר חלבים בכל קרבן, ואברים פירוש בעולה שכולה כליל ועולה למזבח בנתחים .

8. פתיחת פרשת תצוה

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד (שמות כ"ז).

9. "המדרש הגדול" במקום :

"ואתה תצוה". למה לא נאמר בדיבור, באמירה אלא בצוואה "ואתה תצוה"?"

אין צו, צוואה, אלא לשון זירוז מיד ולדורות. ללמדנו, ש"ואתה תצוה" הוא ציווי מיד "ויקחו אליך שמן זית זך, כתית למאור, להעלות נר תמיד" במשכן ואחרי כן במקדש.

1. פתיחת פרשת ויקרא:

א ויקרא, אל-משה; ונדבר יהוה אליו, מאהל מועד לאמר. **ב** דבר אל-בני ישראל, ואמרת אליהם, אדם כי-יקריב מכם קרבן, ליהוה--מן-הבהמה, מן-הבקר ומן-הצאן, תקריבו, את-קרבנכם. **ג** אם-עלה קרבנו מן-הבקר, זכר תמים יקריבנו; אל-פתח אהל מועד, יקריב אותו, לרצונו, לפני יהוה. **ד** וסמך ידו, על ראש העלה; ונרצה לו, לכפר עליו. **ה** ושחט את-בן הבקר, לפני יהוה; והקריבו בני אהרן הכהנים, את-הדם, וזרקו את-הדם על-המזבח סביב, אשר-פתח אהל מועד. **ו** והפשיט, את-העלה; ונתח אותה, לנתחיה. **ז** ונתנו בני אהרן הכהן, אש--על-המזבח; וערכו עצים, על-האש. **ח** וערכו, בני אהרן הכהנים, את הנתחים, את-הראש ואת-הפדר--על-העצים אשר על-האש, אשר על-המזבח. **ט** וקרבו וכרעיו, ירחץ במים; והקטיר הכהן את-הכל המזבחה, עלה אשה ריח-ניחוח ליהוה.

2. פתיחת פרשת צו :

ונדבר יהוה, אל-משה לאמר. **ב** צו את-אהרן ואת-בניו לאמר, זאת תורת העלה: הוא העלה על מזבחה על-המזבח כל-הלילה, עד-הבקר, ואש המזבח, תוקד בו. **ג** ולבש הכהן מדו בד, ומכסו-בד ילבש על-בשרו, והרים את-הדשן אשר תאכל האש את-העלה, על-המזבח; ושמו, אצל המזבח. **ד** ופשט, את-בגדיו, ולבש, בגדים אחרים; והוציא את-הדשן אל-מחוץ למחנה, אל-מקום טהור. **ה** והאש על-המזבח תוקד-בו לא תכבה, ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר; ועדד עליה העלה, והקטיר עליה חלבי השלמים. **ו** אש, תמיד תוקד על-המזבח--לא תכבה.

3. הגמרא בקידושין כט.

"תנא דבי ר' ישמעאל, כל מקום שנא' צו אינו אלא זירוז, מיד ולדורות, זירוז – דכתיב וצו את יהושע וחזקה ואמצהו. מיד ולדורות – דכתיב מן היום אשר צוה והלאה לדורתכם".

4. רש"י על צו את אהרן :

אך גם לדורות. אף על פי שחרב המקדש ובטלה הדלקת הנרות, הרי קיימין תמיד, בתי כנסיות ובתי מדרשות שמדליקין בהם והם חייבים "להעלות נר תמיד", להאיר בפשטותם של דברים ולהאיר במשמעותם "באור התורה והתפילה" והם נקראים מקדש מעט, כמו שנאמר בספר יחזקאל: "ואהי להם למקדש מעט".

10. פרשת בהעלותך במדבר ח, ג :

וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֹן אֶל-מֹול פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הַעֲלָה נֵר תִּיהַ פְּאֶשֶׁר צְנָה ה' אֶת-מִשְׁחָה" רש"י על פסוק זה: "להגיד שבחו של אהרון שלא שינה."

11. סיפור חסידי על האחים רבי אלימלך מליז'נסק ורבי זושא מניאפולי:
(המועתק מ: "על התורה" – לרב מרדכי הכהן)

דרכו בקדש של רבי זושא מניאפולי לעשות המצוות בשמחה רבה ותוך התרגשות והתלהבות עצומה, ביחוד נטילת הארבע מינים והדלקת נרות חנוכה, שבשעת עשייתן היה רוקד, מפזז ומכרכר וכל כולו להבת שלהבת יוקדת אש דת. פעם אחת בליל חנוכה התלהט כל כך בעריכת מנורת החנוכה, עד שמגודל ההתפעלות מעדה ידו ונתקלה בחנוכיה, נפלה לארץ ונשפך שמנה והתמוטטה מערכת הפתילות. אמר לו אחיו רבי אלימלך מליז'נסק: זושא אחי, כל ימי היה קשה לי פירושו של רש"י על פסוק זה " להגיד שבחו של אהרון שלא שינה", מאי קא משמע לן רש"י? מה הרבותא שלא שינה והדליק את המנורה כדת וכדין? עכשיו נתישב פירוש רש"י יפה יפה. שהרי גם אהרון הכהן הגדון, כשבא לקיים את מצוות ה', היה מלא רגש קדש והתפעלות עצומה, מכל מקום עשה את העבודה בשובה ונחת, את המנורה לא הפך ואת בשמן לא שפך...

12. החתם סופר (ר' משה סופר) :

" גם את מה שנוהגים ישראל לומר בקדושה של תפילות מוסף, ובברכות השחר בתפילת שחרית: "ומיחדים שמך בכל יום תמיד ואומרים פעמיים באהבה: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". דהיינו, משום שאנו מייחדים את שמך "בכל יום תמיד", יש חשש שהשגרה תתגבר עלינו, ולכן יש צורך בהתעוררות מיוחדת של אהבה. וכן פירש הרש"י: "אשר אנכי מצוך היום", (ספרי) לא יהיו בעיניך כדיוטגמא (מצות המלך הבאה במכתב) ישנה שאין אדם סופנה. אלא כחדשה שהכל רצין לקראתה" (דברים ו', ו').

13. רבי מאיר מפרמישלין :

הכתוב מלמדנו שאף על פי שנתעלה אהרון במעלה עליונה להיות כהן גדול, לא שינה את דרכיו בקודש

ונשאר כמקודם מעורב עם הבריות, מביא שלום בין איש לרעהו ומשכין שלום בין איש לאשתו, בא בין הבריות ומקרבת לתורה ולמצוות. כלומר "להגיד שבחו של אהרון שלא שינה" - שלא שינה את עצמו, את אופיו והמשיך להסתובב ולהשכין שלום בקרב העם.

14. תפילת מוסף של שלושה רגלים, מהמחזור " ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנו יכולים לעלות

ולראות ולהשתחוות לפניך ולעשות חובותינו בבית בחירתך... יהי רצון מלפניך.. שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו. אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה, והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ והביאנו לציון ערך ברינה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו, תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם..."